

UTAZÁS A SZOBÁBAN. (Lásd a 155. lapon.)

XXIV. kötet, 10. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1883. márczius 11-én.

K I T A S Z I T V A !

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

ÁROLY elmondta a Gáspár mester izenetét.

— Ah, itt van az öreg? Hát aztán mért hozott ide téged? kérdé tőlem.

— Azt majd ő maga fogja megmondani, felelém ijedten.

— Gyanitom, téged akar rám bízni. No, majd meglátjuk.

— Ismét nyílt az ajtó s egy fiú lépett be, kezében hárlával. Utána csakhamar még három fiu érkezett, mindegyik más-másféle hangszerrel. Mindnyájan át voltak fázva, kifáradva az egész napi bolyongástól, s ha nem voltak is épen olyan halaványak, mint Károly, de bizony nem valami nagyon különböztek tőle. A mint együtt voltak, Garoések az asztalhoz ült és kemény hangon kiáltá:

— No's egymásután, számoljunk. Ki mennyit keresett? Ide a pénzzel.

A fiuk reszketve közeledtek az asztalhoz s előszedték zsebeikből, amit egész nap kerestek. Garoések mindegyikét pontosan megszámlálta s a vége mindig rettentő szitkozódás volt, mert mindegyik kevesebbet hozott, mint a mennyi ki volt szabva.

— Ti semmire való naplopók, kiáltá dühöngve, hát azt hiszitek, hogy én így ingyen foglak titeket tartani? Hát nem tudjátok, mennyit kell mindennap megkeresnetek? Adok nektek lakást, ruhát, drága ételt s ti nem akarjátok megszolgálni? No hát kaptok egy kis száraz vacsorát. Hol a korbácsom?

A fiuk reszketve könyörögtek kegyelemért, mondogatták, hogy mindent meg-

tettek, a mit tehettek, de nem kereshettek meg többet.

— Legyen vége a fecsegésnek, ordítá a kegyetlen ember. Majd beszél a korbács.

Elővette a falon függő szíjjas ostort és nyakon ragadva az egyik fiut, teljes erejéből verte, hogy a szegény fiu kétségbeesetten jajgatott. Bennem fölförrt a harag s már odarohanni készültem, hogy megakadályozzam a kiuzást, mikor fölnyílt az ajtó és Gáspár mester lépett be. Nagyon megtörtnek, kimerültnek látszott, de a mint a szobába érve látta, mi történik itt, mintha hirtelen új erőt kapott volna, oda ugrott a durva cseh muzsikushoz, kiragadta kezéből a korbácsot és nemes haraggal, fenyegető hangon mondá:

— Te hitvány schonnai! Hát ezért bízzák rád a gyermekeket!

Garoések egy pillanatig meghökkenve állt, de aztán mérgesen kiáltá:

— Mi közöd hozzá? Mit avatkozol az én dolgomba?

— Igazad van, szólt Gáspár mester. Ebbe a rendőrségnek kell beavatkozni.

— A rendőrségnek? És te mersz engem rendőrséggel fenyegetni?

— Igen is, én. Nemcsak fenyegetni, hanem be is csukatlak.

Nagy csodálkozásomra a bős cseh egyszerre egészen nyugodt lett és gnyos hangon így szólt:

— Ah, ah, kedves öregem, hát aztán igazán megtennéd? Nem hiszem én azt. Nagyon jól tudod, hogy én is tudnék ám rólad egyetmást beszélni. No az igaz, téged azért nem csuknának be, a te dolgod egészen másféle, de én ismerek em-

bereket, a kik nagyon szeretnék tudni, hová lett egy bizonyos rokonuk, ismerősük és ha találkozának bizonyos Gáspár mesterrel, hát én bizony nem tudom, ki nek volna oka, hogy rejtegesse szégyenét.

Gáspár mester nem felelt, hanem mereven bámult maga elé, én meg reá. Miféle szégyent emleget ez az ember? Mit követhetett volna el Gáspár mester, e derék, nemes szívű férfiú? Bámultam de nem sokáig, mert Gáspár mester hirtelen karon fogott.

— Menjünk innen, mondá s a következő perczben ismét az utcán voltunk.

Mintha börtönből szabadultam volna, úgy örültem, hogy nem kell annál a rettenetes embernél maradnom. Szerettem volna megölelni Gáspár mestert, — nem gyanítottam, hogy mégis ez lesz egyik legszomorubb estéje életemnek.

Már k'őso este volt, az utcán alig járt ember. Csikorgó hideg volt, metsző északi szél süvöltött és esapkodta a havat; mindenki igyekezett fődél alá jutni. Nekünk is igyekeznünk kellett. Én persze nem tudtam volna hová fordulni ebben a nagy városban. Csakhogy nagyobb baj is volt: mihamar megtudtam, hogy Gáspár mester sem tudja hová menjünk.

A mint az utcára értünk, megállt és félig magához így szólt:

— Nagyon szép dolog, védelmére kelni a gyöngének, de azt hiszem, mégis oktalanságot követtem el. Ime itt vagyunk az utcán s nincs hol lehajtani a fejünket pihenőre.

— Hátt ott kellett volna hálnunk annál a gonosz embernél?

— Igen, arra számítottam. Téged végkép nála akartalak hagyni a téli időre, de hogy láttam, miként bánik a fiukkal, elfutott a harag. Azt hiszem, nem bánod, hogy ott nem hagytalak?

— Oh borzasztó lett volna ott maradnom!

— Igen ám, de most még nagyobb a baj. Két teljes órán át, míg oda voltam, kerestem régi ismerőseimet, egyiket sem találtam, mind elköltözött régi lakásáról. Persze, nagy városban az emberek gyakran változtatnak lakást, én pedig már négy éve nem voltam itt. Egyet tudok... azt bizonyosan megtalálom... csakhogy nagyon messze lakik. Pedig fáradt vagy, ugy-e?

— Pihentem most ott a szobában.

— Igaz... én vagyok fáradt, egész nap nem pihentem, át is fáztam s ki vagyok éhezve. No's, hiába, nincs más hátra, — induljunk!

Megindultunk s megint végtelen hosszú utcákon ballagtunk, csak néha néha találkozva egy-egy emberrel. A sikos, csuszós kövezeten nehéz volt a járás s Gáspár mester kézen fogott, de inkább, hogy én támogassam őt. Káplár bágyadtan jöt utánunk; néha el-elmaradozva, hogy valami esontot kikaparjon a hóból. Ő is nagyon éhes volt szegény.

Az utcák, melyeken végig haladtunk, mind szegényesebbek lettek s végre már oly helyen jártunk, hol a házak nem is álltak sűrűn egymás mellett, csak itt-ott látszott egy-egy alacsony házikó. Láttam, hogy kiértünk a városból a szabadba. Itt a szél még kegyetlenebbül süvöltött s nagy hófúvásokon kellett kereszt-

tül gázolnunk. Gáspár mester meggöryedten, botjára támaszkodva lépkedett. A nagy hideg daczára keze, melyet fogtam, forró volt, reszketett. Néha meg-megállt és reám támaszkodva pihent.

Rendesen nem igen mertem kérdegetni, de most nem állhattam meg s mikor egyszer ismét megálltunk, kérdeztem hogy talán roszul van, beteg-e?

— Félek, hogy beteg leszek... vagy legalább nagyon elfáradtam. Ezekben a napokban nagyon sokat gyalogoltunk, éhezünk, fáztunk s én már öreg vagyok... erőm nagyon megfogyott. Szükségem lenne jó meleg ételre, italtra, nyugalomra, meleg szobára. Ez a nagy hideg megdermeszt... De hiába, még tovább kell mennünk... félóra alatt odaérünk.

Tovább mentünk. Itt már nem voltak utcai lámpások, de az éj nem volt nagyon sötét, láttam, hogy kertek közt haladunk. Miután már jó ideig mentünk, Gáspár mester így szólt:

— Már közel kell lennie... csak hogy a szemeim nagyon meggyöngültek... a hidegtől könyeznek, nem látok. Nézz mindig jobbra... talán már is látsz egy hosszú rácsos kerítést és a kertben nagy emeletes házat... nem lehet eltéveszteni, mert ezen a környéken nincs több olyan, a többi csupa apró házikó.

— Nem látok semmi affélét, felelém. Kőfal van jobbra.

— Akkor hát tovább kell mennünk.

Mentünk tehát, mind lassabban, mind fáradtabban, a fagyos északi szél pedig hátunkba fúj, majd megdermettünk, de csak mentünk tovább, míg végre Gáspár mester újra megszólalt:

— Most már okvetlenül látni kell azt a házat... messzebb már nem lehet. Nézd csak jól.

— Nincs, nem látom.

— Óh, volna csak olyan jó szemem, mint neked... de ma különösen zavarosan látok.

— De igazán nem látni semmiféle házat... mert már szántóföldek közt megyünk.

— Akkor tévedtem... rossz irányban indultunk, vissza kell fordulnunk.

E szavakra a vér is elhült bennem. Tehát hiába fáradtunk. Pedig már csak az a remény tartott fenn, hogy nem sokára meleg hajlékban leszünk. Most, hogy e remény eltűnt, minden erőm elhagyott s megálltam. Gáspár mester huzogatott.

— No's miért nem jössz?

— Nem bírok tovább menni.

— Hát azt hiszed, hogy majd én elviszlek? Hiszen már alig állok a lábamon s csak az a gondolat tart fenn, hogy ha itt leülünk s elnyom a fáradtság, álom, akkor megfagyunk, meghalunk. Nem szabad megpihennünk.

Megfordultunk s mentünk vissza. A szél most szembe fúj, oly élesen, hogy lélekzeni alig tudtunk, arcunkat mintha késsel metszették volna. Már jövet is csak lassan lépdeltünk, de most már alig vánszorogtunk. Ha lett volt erőnk szaporá gyaloglásra, ettől kissé fölmelegedhettünk volna; de e helyett mind lassabban mentünk. Én, bármily fáradt voltam, még csak birtam valahogy, de Gáspár mester minden tizedik lépés után megállt, lábai reszkettek, mintha össze akart volna

(Folytatása a 150. lapon.)

látni kell
nem lehet.

őszemem,
en zavaro-

semmiféle
öldek közt

ossz irány-
ulnunk.

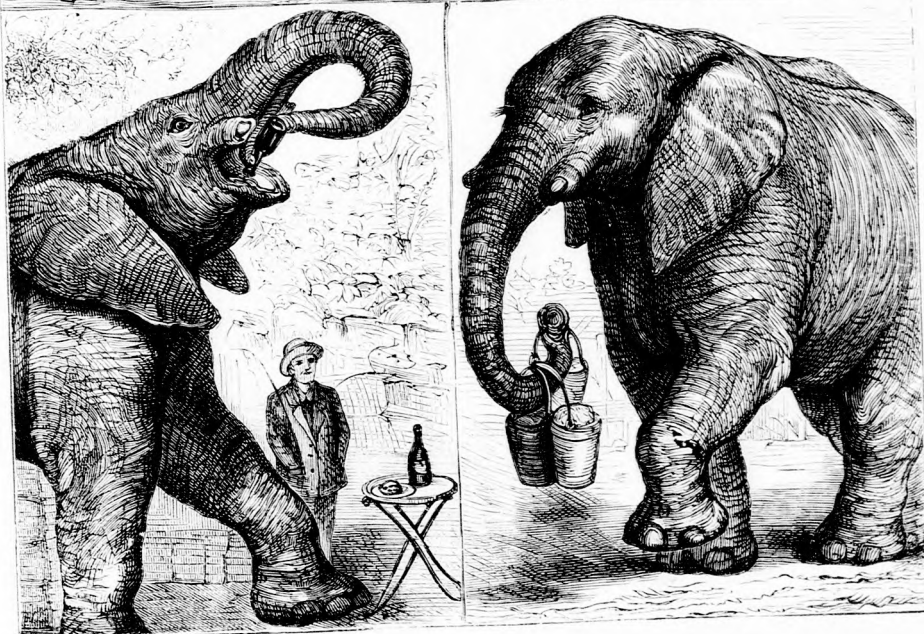
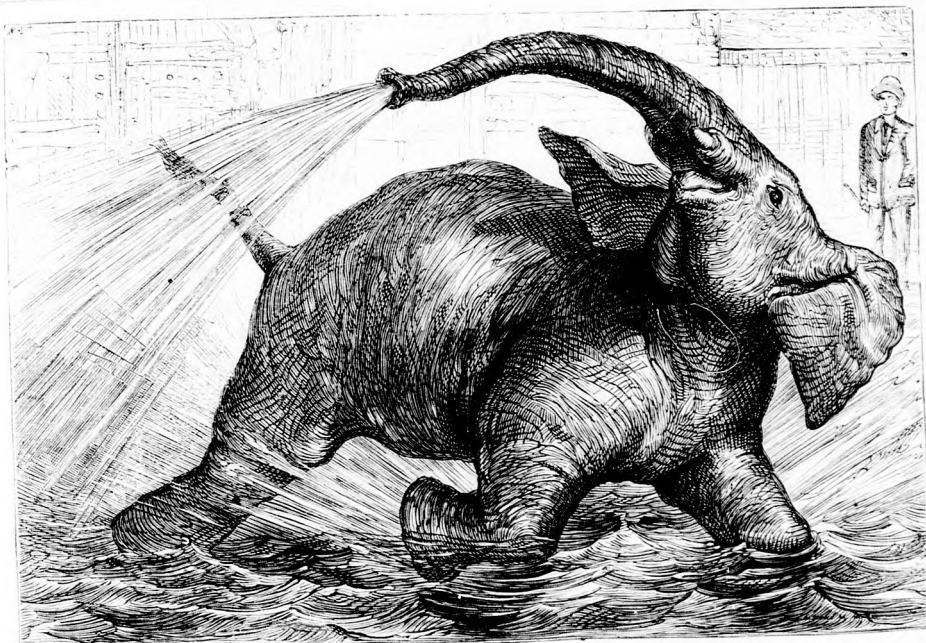
t bennem.
már csak
gy nem so-
Most, hogy
elhagyott
huzogatott.

mi.

majd én el-
lok a lába-
fenn, hogy
lság, álom,
k. Nem sza-

ink vissza.
lesen, hogy
at mintha
r jövet is
st már alig
erőnk sza-
ölemeled-
ind lassab-
dt voltam.
le Gáspár
án megállt.
akart vol-

.)

ÁLLATKERTI ELEFÁNT. (Lásd a 154. lapon.)

(Folytatás a 148. laphoz)

na rogni. Aggódni kezdtem s kérdém, hogy most már hová megyünk?

— Vissza a városba. Mert most már meg vagyok zavarodva... már nem hiszem hogy sötétben rátaláljak az utra, mely ama házhoz vezet, hol ismerősöm lakik. Nincs más hátra, mint visszatérni a városba... Csak beérjünk... nagyon megszire jöttünk ki.

— De hát a városban hova térrünk be?

— A rendőrséghez... megkérjük, vezessenek be oda, ahol a hajlék talan csavargókat szokták éjszakára elhelyezni... Szerettem volna ezt elkerülni... de hiába, nincs más segítség. Menjünk... menjünk... birsz-e még járni?

— Én még bírok... de Gáspár mester...

— A meddig bírok, megyek. Meglátjuk... talán még bírok... nem tudom.

Mentünk, azaz hogy vánszorogtunk tovább s most már nem csak a fáradságtól, hanem a hidegtől, éhségtől, félelemtől is gyötörve, sovárogyva vártuk, mikor jutunk ismét a házak közé, hol emberek laknak. Hány óra lehetett? Nem tudtam; de bizonyosan késő éjszaka volt, már éjfél is elmulhatott hosszas, kínos bolyongásaink alatt. Gáspár mester most már egész testében reszketett, reám támaszkodva, ingadozó léptekkel iparkodott előre, míg a hü Káplár lecsüggesztett fejével bandukolt nyomunkban.

Visszaértünk oda, hol a kertek kerítései húzódtak végig az ut mellett. Egy hosszú kőfal közepén kapu látszott s

amint ide értünk, Gáspár mester lihegve megállt. Láttam, hogy ereje végkép elfogyott.

— Talán jó volna, ha zörgetnék ezen a kapun, mondám. Hátha beeresztenek.

— Megpróbálhatod, de hiába való lesz. Itt kertészek laknak, a házuk messze bent van a kert közepén, nem hallják meg a zörgetést. Csak menjünk tovább.

Mondta, de megtenni nem bírta.

— Kénytelen vagyok kissé megpihenni, mondá megtörve.

A kapu mellett jókora rakás szalma volt, Gáspár mester oda tántorgott.

— Ide leülök... nyugodnom kell... nem bírok már mozdulni sem.

— De hiszen maga mondta, hogy az halálos veszedelem, ha leülünk... megfagyunk.

Nem felelt, csak intett, hogy tegyek egy esomó szalmát a kapu alá, a sarokba. Aztán inkább lerogyott, mint leült. Egész testében reszketett, fogai vaczogtak.

— Itt nem ér a szél, szólt halkán.

A szél nem ért, de a hideg csak úgy ránk talált, mint akárhol. Leültem melléje.

— Huzódj jól hozzám. És Káplárt fektesd magadra... ő majd kissé melegít.

Gáspár mester okos és tapasztalt ember volt, jól tudta, hogy ez a pihenés életünkbe kerülhet, és mégis mozdulatlan maradt. Igen, mert ereje végkép elhagyta, tökéletesen ki volt merülve. Az utóbbi hetek szenvedései megtörték s öreg korban az ember nem bír el ennyit, mint ifju erejében. És most e keserves utolsó napon egész este étlen-szomjan

bolyongott, beteg lett s betegen erőlködött, míg végre összerogyott.

Tudta-e milyen rosszul van, milyen veszedelem fenyegeti? — nem találhattam ki később. De mikor leültem melléje, megölelt, — utoljára ez életben.

Ha az ember hideg ágyba fekszik és egy kicsit fázik, akkor nem tud aludni. De a nagy hidegnek ellenkező hatása van. Így jártunk mi is.

Alig hogy leültem Gáspár mester mellé, a nagy fáradságtól és még inkább a nagy hidegtől félig ájultan hunytam be szememet. Egy kis idő múlva szét akartam nézni, de nem bírtam kinyitni a szememet; kezemet-lábomat nem éreztem. Nagy erőfeszítéssel megmozdítottam jobb karomat és próbálgattam megesiszni balkezemet, — nem éreztem semmit... már félig meg voltam dermedve. E gondolat-ra azonban fölrezzentem, s visszanyertem eszméletemet annyira, hogy még egy ideig tudtam, éreztem, mi történik; átláttam a halálos veszedelmet, mely felénk közeledik. Gáspár mester nehezen lihegett, néha fájdalmasan nyöszörgött; Káplár az én ölemben feküdt, végig nyújtózva lábaimon és csöndesen aludt. Körül mély csend és sötétség uralkodott, csak a szél söpörte folyton a havat.

Ez a nagy esőndesség még inkább megrémített... mozdulni akartam, de már nem bírtam s gondolataim is mindinkább összezavarodtak. Csak azt tudtam, hogy most már végünk van; megfagyunk, meghalunk, nyomorultan, menthetetlenül. Kiáltani szerettem volna, — hiába, már erre sem volt erőm, éreztem, hogy a halál környékez. És e kétségbeejtő pil-

anatban a jó Dorka anyóra gondoltam, kit többé soha sem fogok látni, aztán Arturra, anyjára, kiknél egy pár hétig olyan boldog voltam... aztán nem tudtam többé gondolkodni sem... egész testemben sajátságos zsibbadást éreztem s néhány percz múlva elvesztettem eszméletemet.

Mikor fölébredtem, ágyban fekve találtam magamat, meleg szobában. Hiába nézegettem körül, nem ismertem ezt a szobát és nem ismertem az embereket sem, kik körülöttem álltak. Ezek egyike komoly, de nyájas arcu öreges férfiú volt, egyszerű öltözetben, mellette pedig három vagy négy gyermek állt, kik közül egy öt vagy hat éves leányka sajátságosan fürkésző, részvevő szemekkel nézett reám. A mint megmozdultam, mind hozzám siettek.

— Hol van Gáspár mester? kérdém.

A legidősbik a gyermekek közül, egy tizennégy éves leányka, halkán sugta a többieknek:

— Az atyját kérdi.

— Az nem az atyám, hanem a gazdám. Hol van? És hová lett Káplár?

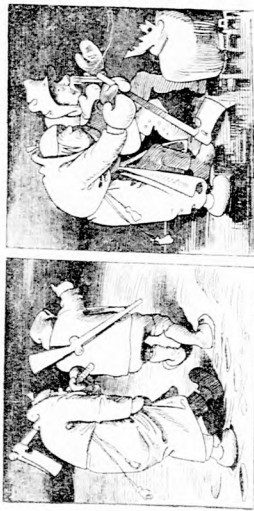
Ha Gáspár mester az atyám, akkor bizonyosan nem szóltak volna mindjárt, kimélni akartak volna; de mert azt mondtam, hogy csak a gazdám, azt hitték, hogy nem szerethetem valami nagyon, elmondtak tehát mindent.

A kapu, melynél éjjel lefeküdtünk, egy kertész telkének kapuja volt. Korán hajnalban a kertész a városba indult, de a mint a kaput kinyitotta, ott talált bennünket a földön. Költögetett, de csak

(Folytatása a 154. lapon.)

A megfagyott Péterke.

Szörnyűbbes hűdellen bohókás esemény 15 rajzolathoz.
(Vége.)

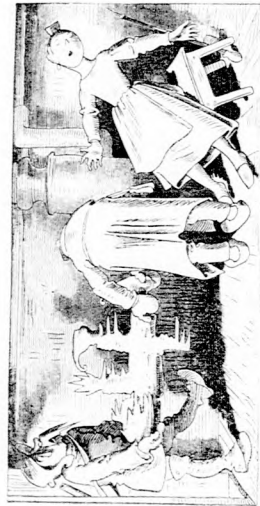
Babánattal, nagy fejszével
Elindulnak még az őjjei.
Jégen, haron keresgetik,
Nadrág esücskét meg is lelik.

Kesergésik vigra válnak
Hogy Péter...
Az úgy, hogy istennadta
Péterkéje meg volt fagyva.

Megfogyják a merevedett
Szerevesállen kis gyereket,
Örömköngyüi apának
Roppant jégesapokká válnak.

Haza hozzák a jégtájrul,
Édes anyja im elájul,
Beemelik fagyott Pétit,
Küllyha mellé lefektetik.

Szörnyűbbes hűdellen bohókás esemény 15 rajzolathoz.
Pépet bácsi és az anyja,
Mosolyog az édes anyja.

Hanem, ó jaj! ... mi történe! ...
Ohvad az egész legéngke,
Ez már rettenő nagy dolog,
Érdész bácsi elsompolyog.

Ah, szétfolya a szobába! ...
Édes anyja önti talba,
Igy lett vége Péterkének —
Igy végződik e bits ének.

(Folytatás a 151. laphoz.)

Káplár mozdult meg. A kertész látta, hogy megfagyott emberekkel van dolga, gyorsan segítséget hívott, aztán megpróbálták mindent, hogy életre ébreszsenek. Gáspár mesternél már hasztalan volt a fáradság, — halva volt. De én bennem még észrevettek egy kis életet. Hála Káplárnak, a ki rajtam feküdt s teste melegével védett, én nem fagytam meg teljesen. Addig dörzsöltek, míg az élet lassankint visszatért egész testembe, aztán lefektettek az egyik gyermek ágyába, hol vagy hat órán át mély álomban feküdtem. Végre fölébredtem.

Bár az átélt szenvedésektől még mindig szinte kábult és zavarodott voltam, azt mégis megértettem, milyen szomorúságra ébredtem föl. Gáspár mester meghalt!

(Folytatása következik.)

ÁLLATKERTI ELEFÁNT.

(Képpel a 149. lapon.)

MILYEN szelíd, okos állat a hatalmas testű elefánt, a szárazföldi állatok e legnagyobbika, arról már többször beszéltem nektek. A ki nem látta, annak szinte nehéz elhinni, hogy ez állat-óriás, mely Azsia-Áfrika vadonaiban csapatokban él, mily könnyen és tökéletesen leszokik vad életmodjáról s mennyire megszereti az ember társaságát. Az olyan elefánt pedig, melyet kicsi korában fogtak és tanítottak, no, az valóságos tudós; olyan, hogy még szinpadon is fölléphet.

Tudom, budapesti kis olvasóim között sokan vannak, kik láttak is ilyen tudós elefántot, mert nem régiben járt itt ilyen, produkálták a szinpadon. Ott járt-kelt szabadon a színészek közt, nem is kellett tőle félni senkinek, nem volt gondja egyébire, mint hogy szépen ponto-

san végezze produkcióit s a végén egy nagy kenyeret kapott jutalomal.

Nem mindenik elefánt tud olyan mesterségeket, hogy színházban vagy cirkuszban mutogassák, de megtanulni jóformán mindenik megtanulhatja. Otthon a maga hazájában, Keletindióban, a ház körül mindenféle hasznos munkát végez és sokszor kísérő sem szükséges hozzá, csak megmondják neki, mit tegyen.

Európa nagy városaiban az állatkertekben többnyire szintén olyan elefántokat tartanak, melyek a számukra kijelölt térségen szabadon járnak-kelnek. A korlátot, ha akarná, könnyen keresztül törné a roppant erejű állat, de eszébe sem jut ilyen rakoncizatlankodás, sőt azt szereti, ha hozzá jönnek a látogatók, jól tartják csemegével, a miért ő viszont a hátára engedti őket ülni és körül sétálgat velök. Több állatkertben az ilyen elefánton való nyargalás a gyermekek rendes mulatsága. Kényelmes ülés van az elefánt hátára erősitve s annyian kapaszkodnak fel, a hányan csak ráérnek s az elefánt aztán óvatosan czammog, nehogy a kis fiúk és leányok onnan a magasból lepotyogjanak.

Az ápolójával az elefánt nagy barátságban él, szavát, intését nagyon jól érti. Hoz neki a kutról vizet s három négy vödört is ügyesen emel orrmánya végén; fát is hoz a konyhába s ha mulattatni akarja a vendégeket, úgy ebédel, mint valami urigavallér: terített asztal mellé ül s a tányérról ügyesen szedi fel a jó falatokat, sőt az italt is üvegből issza, orrmánya végébe fogja az üveget és szájába tölti tartalmát.

Nyári melegben nagy gyönyörűséggel telik a fürdésben. Ha nincs nagy tó, beéri kevesebb vízzel is, órákig elpacskol benne s orrmányát tele szívja vízzel, hogy aztán zuhanyt cresszen a hátára. A ki ilyenkor háborgatja, az bizony megjárhatja, mert az elefánt hatalmas hideg zuhanyt ont reá.

Utazás a szobában.

(Képpel a czimlapon.)

FÜTVE van a masina:
*Prüszköl, füstölög,
 Sziszszzen, zörög, sistereg,
 Morog és köhög.
 S hasogatva a népek fülét,
 Egyszerre csak nagyot süvit.
 Nagyot süvit, megindul,
 Gőz és füst omol,
 Mindgyorsabban a pályán
 Bömböl, zakatol.
 S még öt perc se múlt bele: már
 Fel is tűnik szép Budavár.
 Ah, csak asztalomon van
 A kedves vasut,
 Azon bizony az ember
 De sehová se jut.
 Gépéből a gőz ki nem csap —
 Forró vágjam, az fűti csak.
 De ha eljő a tavasz,
 S fü, virág kikel:
 Apácskával megyek én
 Budapestre fel.
 Husvétkor bátyám, az Elek,
 D u n a v i z z e l locsolgat meg.*

K O L I B R I K.

(Képpel a 157. lapon.)

AMADÁRVILÁG legapróbb és egyuttal leggyönyörűbb kis teremtsései azok, melyeket most e képen bemutatok nektek. Hogy a legapróbbak, azt könnyű látni még a rajzból is, mert a kolibri a valóságban sem nagyobb, mint a milyen nagy-nak itt le van rajzolva; de hogy milyen pompás tollazata van, azt még festékekkel sem tudnám oda festeni és csak azt tudhatja igazán, a ki látott igazi kolibri madarat. Persze, kissé bajos volna ezért elutazni egészen Amerikába, a hol hazájok van; de ez nem is szükséges, mert a ki szép fővárosunkban lakik vagy meglátogatja, a nemzeti muzeumban láthatja a leggyönyö-

rűbb kolibrikat. Ezek természetesen már nem élnek, hanem ki vannak tömve, de pompás tollazatuk ép olyan ragyogó, mint ha még élénének.

A kolibri, másképp virágmadar, mint mondtam, Amerikában él, még pedig a forró éghajlat alatt. Tömérdek fajtája van, a természettudósok már eddig is vagy négyszázféle kolibrit ismernek s egyik piczikébb a másiknál. Van köztük oly aprócska teremtsé, hogy a ki nem ismeri, könnyen valami nagyobbacska légynek tarthatná, ha hosszú hegyes csőrét nem látná. És valamennyinek a tollazata a legpompásabb színekben ragyog, nemcsak kék, sárga, vörös, barna és minden más szín tarka vegyületét mutatja, hanem sokszor mintegy tündöklő aranyozást vagy ezüstözést is.

Picziségök mellett is igen kitűnően tudnak röpködni s mint nálunk a pillangó, folytonosan ide-oda lebegnek, a bokrok, virágok közt nagy gyorsasággal röpkednek jobbra-balra és keresik élelmöket, hosszú ideig lebegve a nagy töleszerű virágok fölé. Mert ott a virágok kelyhében találják meg kedvencz eledelöket, a legapróbb rovarokat. A virágkehely mélyéből hosszú csőrükkel ügyesen tudják kiszedni az ott lappangó rovarkákat s erre való igen hosszú nyelvök is, melyet messzire ki tudnak nyújtani. Van különben olyan kolibri is, mely a virágból nemesak a rovarokat keresi elő, hanem az édes mézport is kiszedegeti, mint a méhe és a pillangó.

A milyen piczikék maguk, olyan kicsike kis fészket építenek. Borsónyi kis tojásuk egészen fehér s a fiatal kolibri már épen furcsa csópp jószág, mint valami piczi bogárka.

Minthogy a kolibri, kicsésége mellett is, sok rovárt elpusztít, tehát a hasznos madarak sorába sorolható. Azért mégis nagyon üldözik s hálókka, lépvesszőkkel fogdossák, mert pompás tollazatát drága pénzen lehet eladni különféle díszítési czélokra.

Még egy kihallgatás.

KAROLINKA édes lányom,
Ne reméld,
Hogy elsétálsz, míg nem tudod
A leczkéd.

Lám, Annácska engem soh'sem
Keserít,
Kis hugoskád bizony, bizony
Rád pirít.

EGY KIS TÉVEDÉS.

— Vigjáték egy felvonásban. —

A MAMA. IRÉNKE.
GIZELLA, leánya JULISKA, szobaleány.

A színhely esinosan butorozott szoba.

Első jelenet.

Gizella, Juliska.

Gizella. Juliska! Juliska! Nem hal-
lod? Juliska!

Juliska (belép.) Itt vagyok.

Gizella. Nem úgy kell mondani, hogy
itt vagyok, hanem így: mit parancsol a
kisasszony?

Juliska. Igen is, hát mi akar?

Gizella (türelmetlenül.) Már megint!
Nem értetted? Ha hozzám szólsz, akkor
igy kell kérdezned: mit parancsol a kisasz-
szony?

Juliska. No jó, hát majd úgy kér-
dezem.

Gizella. Menj a kertilugasba, ott hagy-
tam a könyvemet, hozd el.

Juliska. Ahá, még tanulni akar,
ugy-e?

Gizella (lábával toppantva.) Már me-
gint így beszélsz hozzám? Hányszor
mondtam már, hogy illedelmesen beszélj?
Mit akarok a könyvvel, az nem tartozik
reád, de ha már épen kérdezed, kérdezd
így: tanulni akar a kisasszony?

Juliska. Ejnye már no! Hát annak a
kisasszonynak mindig ott kell lenni?

Gizella. Ott hát, mert te cseléd vagy
én pedig kisasszony. Már százszor magya-
ráztam ezt neked; ugyancsak kemény a
fejed.

Juliska. No a' mán igaz, minap lees-
tem a garádicson, oszi' ugy odaütöttem
a fejemet a köhöl, hogy csak úgy koppant,
mégse' lett semmi bajom. A nasságos asz-
szony meg is ijedt ám, de én csak nevettem,
hilihí. De igaz, mit is akart csak...

Gizella (mérgesen.) Már megint! Azt
parancsoltam, hogy a könyvemet hozd elő
a lugasból. Igazán kiállhatatlan! Szégyen-
nem kell, ha valaki megtalálja hallani,
hogy mersz velem beszélni.

Juliska (sértődve.) Oh, azt bizony ne
mondja, hogy miattam valami szégyen
éri... a nasságos asszony maga mondta
hogy én böcsületös leány vagyok.

Gizella. Hiszen azt nem mondom... de olyan durván, illetlenül beszélsz, pedig már mennyi ideje tanítalak.

Juliska. Hiszen majd megtanulom, de hát nem megy ám az olyan könnyen, mikor ezelőtt mindig együtt játszottunk. Soh'se hittem volna, hogy ilyen rátartós kisasszony lesz.

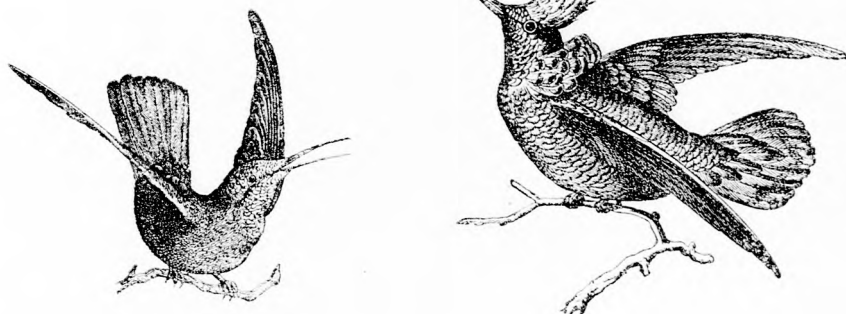
Gizella. Nem vagyok rátartós, hanem annak már vége, hogy pajtáskodjunk. Te csak eseléd vagy, én meg uri kisasszony, érted?

Juliska. Értem hát, tudtam én azt eddig is, de ismerek én olyan uri kisasszonyokat is, a kik nem vetik meg a szü-gény embört.

Gizella (mérgesen.) Hallgass! Még csak az kellene, hogy te leczkéztess. Én parancsolok, te pedig engedelmeskedel.

Juliska. No a' mán igaz. (Félre.) Csak-hogy nyájas szóra szívesebben megtenném. (Fenn.) Mindjárt hozom a könyvet. (El.)

Gizella. Igazán kár, hogy a mama nem akarja elesapni ezt a Juliskát. Kiesi

KOLIBRIK. *Természetes nagyságban.* (Lásd a 155. lapon.)

korunkban együtt növekedtünk, játszottunk s ő azt hiszi, mindig a régi játszótársak leszünk. Igazán röstellem... Azt hittem, hogy míg oda voltam a nevelő-intézetben, leszokik rólam, de nem! (Juliska visszatér.) No, mit akarsz? mért nem még a könyvemért?

Juliska. Igen is menek, de egy fiatal kisasszony van itt a pitvarban meg egy öreg asszonyság... azt hiszem valami

öreg dada... és be akar gyünni, mán hogy a kisasszony, persze.

Gizella. Valami uri kisasszony?

Juliska. Meghíszem azt! Nagyon kedves kisasszony, szépen jó napot kívánt, aztán a nasságos asszony után kérdészködött és mikor mondtam neki, hogy a nasságos asszony öltözik, akkor kérdezte hogy begyühet-e Gizella kisasszonyhoz.

Gizella. Vezesd be. (Juliska el.) Nem

lehet valami előkelő vendég, a ki olyan nagyon nyájasan köszön a cselédnek.

Második jelenet.

Gizella. Irénke.

Irénke (belép és tárt karokkal Gizella felé siet, hogy megölelje.) Én vagyok kedves Gizikém, ugy-e nem vártál?

Gizella (huzodozva, közönyösen.) Az igaz, nem vártam.

Irénke. De ölelj meg hát . . . Mintha nem is örülnél, hogy látjuk egymást.

Gizella (kelletlenül.) Oh igen, örülök, hogy láthatom.

Irénke (meglepetve.) Hogyan? Hát ilyen feszesen szólítgatsz? Hiszen az intézetben te-tu barátnék voltunk.

Gizella. No igen, ott persze . . . de hát most nem vagyunk többé az intézetben.

Irénke (elszomorodva.) Ezt igazán nem vártam. Az intézetben mindig mondták, hogy gögös vagy, de én azt hittem, hogy itthon jó mamád majd kigyógyít abból a hiúságból . . .

Gizella. Oh, kedves Irén kisasszony, én a viláért sem akarnám sérteni . . . de tudja, ott az intézetben minden növendék egyforma. Hanem itthon már aztán mindenki a maga rangja szerint viselje magát . . . azért szerethetjük egymást . . . de . . .

Irénke. Elég, elég! Ne gondolja Gizella kisasszony, hogy fel akarom tolni barátságomat. Bizonyosan azt hiszi, hogy családunk helyzete nem egyforma . . . nos, meglehet. De ez a csalódás mégis fáj . . . azt hittem, e családban mindenki jó barátom, mint a kedves nénike.

Gizella (kissé zavartan.) Oh hiszen azért jó barátságban lehetünk.

Irénke. Értem, értem. Nem alkalmatlankodom tovább. Majd a kertben megvárom, míg a nénike felöltözik. (El.)

Harmadik jelenet.

Gizella, majd Juliska.

Gizella (egyedül.) Nem gondoltam, hogy annyira rossz néven vegye . . . de hát végre is neki magának is lehetett volna annyi esze, hogy belássa . . . ha valahol társaságban találkozánk, ugyan csak kellemetlen volna, ha egészen bizalmasan tegezne, mikor azt sem tudom, kicsoda. Az intézetben sem tudtak róla semmit . . . csak mamám tudja, ő segítette, neveltette . . . de nekem soha sem akarta megmondani kicsoda. Bizonyosan valami szegény árva gyermek, kit mamám kegyelemből segít . . . azt Irén maga is mondta, hogy szegény . . . meg is látszott rajta mindig.

Juliska (belép.) Jaj ha tunná! Az a kedves szép kisasszonyka sírva járkal a kertben! Innen együtt ki sírva . . . ugyan mit csinált vele?

Gizella. Semmi közöd hozzá.

Juliska. Már hogy ne volna közöm, mikor annyira megszerettem mindjárt a mint megláttam. Szegény jó kisasszony! És az öreg dadája ugyancsak haragos ám!

Gizella. Nincs annak dadája, nem elég gazdag arra, hogy cselédje legyen.

Negyedik jelenet.

Voltak. A mama.

A mama (belép s az utolsó szavakat hallja.) Kiről beszélsz?

Gizella. Irénkéről ... itt van ... a kertben vár.

A mama (kissé nyugtalanul.) Irénke! Csak nem kapott valami rossz hírt?

Juliska. Nem tudhatni, kérem ásan. Mikor ide érkezett, akkor csak úgy ragyogott a szöme az örömtől ...

A mama (örömmel.) Ah, akkor hát jó hírrrel jött ...

Juliska. De aztán mikor innen a kisasszonyka kijött, keservesen sirt.

A mama (esodálkozva.) Mi történhetett volna itt? Menj, Juliska, és mondd neki, hogy kéretem, jőjjön be.

Juliska. Igen is, szaladok! (El)

A mama. De hát mit beszélt a kedves Irénke, mi történhetett, hogy vidáman jött be és sirva ment ki?

Gizella (kissé zavartan.) Oh, semmi ... semmi, kedves mamám ... csakhogy ő még mindig olyan bizalmas akart lenni, mint mikor együtt voltunk az intézetben, én pedig tudtára adtam, hogy ennek már vége, mert nagy különbség van köztünk.

A mama (hangsúlyozva.) Igazad van, nagy a különbség.

Gizella. Ugy-e, ugy-e? Igazam volt, ugy-e mamácskám?

A mama. Még nem tudom ... azaz nem mondhatom meg. Lehet, hogy Irénke már most felvilágosíthat. Épen jön.

Ötödik jelenet.

Voltak. Irénke, Juliska.

Juliska. (Bevezetve Irénkét.) Csak teszen, kedves kisasszony, itt van a nasságos asszony.

Irénke (nagy örömmel a mamához fut és megöleli.) Kedves jó nénikém, csakhogy

láthatom végre! Alig vártam, hogy megölelhessem.

A mama (megesókolva Irénkét.) Isten hozott kedveském. Talán valami hírt hoztál?

Irénke. Igen, nagy hírt, jó hírt! És legelőször is kedves nénikének akartam elmondani, a ki olyan jó volt hozzám. Oh nem is tudom, miként köszönjem meg.

A mama. Soh'se beszéljünk arról, édes Irénkém.

— **Irénke.** De igen! Oh, tudom én, milyen hálával tartozom jó nénikémnek. Mikor drága atyám halála után mamámat a gonosz rokonok megfosztották vagyónától, mindenki elhagyta, csak kedves nénikém nem, sőt még arról is gondoskodott, hogy én a nevelő intézetben lehessek és mindig biztatott, hogy majd jóra fordul még minden. Hála Istennek, most már be is következett.

A mama (örvendve.) Igazán!

Irénke. Igen. Épen ma kaptam levelet mamámtól, hogy a nagy pört megnyerte, visszakaptuk jószágainkat, most már nem kell szégyenkezve titkolni rangunkat.

A mama. Hála Istennek! Most már tehát haza utazik, (hangsúlyozva és Gizellára nézve) ugy-e, Irén grófnő?

Gizella (félre, ámulva.) Grófnő!

Irénke (gyöngéden a mamához.) Oh, ne szólítson engem úgy, hanem csak kedves Irénkéjének, mint eddig. Én is mindig második mamámnak fogom tekinteni. És te ugy-e testvérem leszesz, Gizikém?

Gizella (nagy zavarban.) Oh igen ... azaz bocsánat ... grófnő ... nem merem ...

Irénke (megöleli.) Legyen eszed . . . hiszen tudod, hogy én mindig szerettelek.

Gizella. Igen . . . de én az imént . . . nem tudtam . . . egy kis tévedés volt . . .

Irénke. Nem akartad, hogy tegezzelek, tudom; és most sem akarsz?

Gizella. Oh . . . nem illenék . . . nem merném.

Juliska. No bizony, má mér ne merné, mikor ez a kedves gróf kisasszony megengedi? Én bizony nem filnék tüle, olyan kedves.

Gizella (szégyenkezve.) Oh Irénke bosszúss meg, én igazán rosz és szivtelen voltam rátartóságomban. De tőled fogok ezentul tanulni.

A mama. Remélem, nem felejtetted el, a mit most fogadtál s e kis tévedés hasznodra fog válni. És tartsd eszedben ezt a kis mesét:

A vidám szöcske egyszer bált adott
És meghívá mind a barátait,
Ott volt a hangya is és azt hívé,
Mindnyája közt hogy ő a legkülönb,
Pedig akárhány volt különb, mint ő,
Az egyik szebb, a másik okosabb,
A harmadik meg testre ügyesebb,
Ezért tehát ki sem tűnt ő bizony,
Ugy bántak véle, mint a többivel
S a gőgös hangya boszankodva szólt:
»Igy tisztelitek hát az érdemet?
Van-e, ki olyan szorgalmas, mint én?
Van-e, ki olyan bátor és ügyes?
Kit még az ember is ugy emleget
Mint példaképet, kit követni kell?»
S a szöcske erre így szólt válaszul:
»Van ám! Im itt a kedves méhike
Ép oly szorgalmas mint te s ügyesebb,
Virágokból gyűjt édes méz nedűt
És míg te csak magadnak dolgozol,
A méh a mézből juttat másnak is
És így náladnál ő sokkal különb,
Azért barátom, hidd meg én nekem.

A dolyfősség és felfúvzkodás
Nagyobbá senkit sem tesz soha sem.
De igen is nevetnek rajta, mert
Akármily nagyinak is tartná magát,
Mindent akad, ki nála még nagyobb.”

— *A függöny legördül.* —

Jótékonyság.

A bölcsőde javára adakoztak:

Eppinger Laura és Klára gyűjtése 10 frt. 6 kr. (Egyes adakozók: Eppinger Lázárné, Szidi, Hermin, Laura, Klára és Géza 3 frt., Schreiner Berta 50 kr., Klein Jakab 25 kr., Rolenstein M. 10 kr., F. A. 10 kr., Zilzer J. 10 kr., L. B. 16 kr., Sz. Gy. 20 kr., E. J. 10 kr., G. J. 10., Eppinger Lázár 50 kr., St. J. 10 kr., Kálmán Ad. 20 kr., Rádi Lizi 20 kr., Witetsek Fáni 15 kr., K. S. 25 kr., H. A. 30 kr., N. N. 20 kr., Weninger Elza 15 kr., Weisz Mór 10 kr., Lang Eugenia 10 kr., Weisz Béla 20 kr., N. N. 20 kr., W. J. 10 kr. Br. W. 30 kr., Juranits Béla 20 kr., Deutsch Béláné 50 kr., Fuchs Ida 50 kr., Eppinger Lajos 50 kr., K. E. 50 kr., Kemény (Fanni) 20 kr.) Resofszky Emil, Viktor és Béla 1 frt 50 kr., Vécsey Magda 2 frt., Somssich Ilona 1 frt., Farkas Géza 1 frt. Csávossy Melanie, Gizi és Náczi 2 frt., Navratil Ákos, Margit és Dezső 3 frt., Tóth Margit és Palika 1 frt., Robinson Anika 1 frt., Maár Erzsike 1 frt., Schopf Kálmán 2 frt., Kämpfner Regina, Alfréd és Emil 20 kr., Kherndl Idus és Adélka 2 frt., Gyulay Gizella és Laura 1 frt., Drucker Malvin 20 kr. — A már kimutatott 108 frt. 9 krral együtt 133 frt. 75 kr.

*

A csángó magyarok betelepítésére Ihász Sarolta és Irma 1 frt., Robinson Anika 1 frt. küldtek, mely összeget átszolgáltattam a »Budapesti Hírlap«-nak, melynek márczius 7. és 8. számaiban nyilvánosan nyugtázva van. F. b.

Az Ég áldása legyen a kegyes kis adakozókon.
Forgó bácsi.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, Barátok-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület. Budapest, 1883. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.